

Funkcjonowanie pieczy zastępczej, placówek wsparcia dziennego oraz zakładów stacjonarnych pomocy społecznej w województwie mazowieckim w 2019 r.

31.07.2020 r.

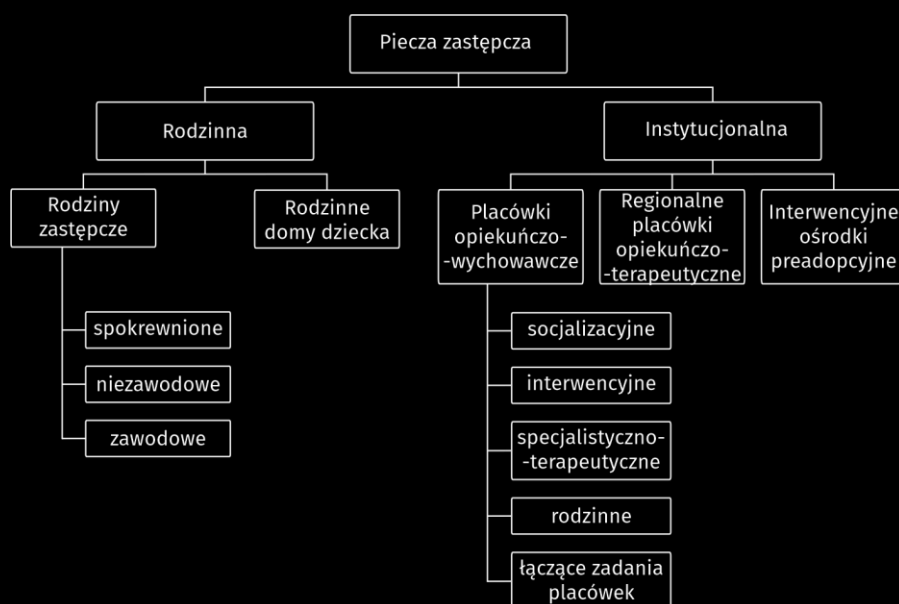
↓ 0,5%

Spadek liczby dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w porównaniu z 2018 r.

W województwie mazowieckim w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się liczba rodzin zastępczych, a zwiększyła liczba rodzinnych domów dziecka. Więcej było placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, natomiast mniej było placówek wsparcia dziennego. Zmniejszyła się także liczba zakładów stacjonarnych pomocy społecznej.

System rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej zapewnia wychowanie dzieci i młodzieży pozbawionej całkowitego lub częściowego wsparcia ze strony rodziny naturalnej.

Formy pieczy zastępczej

Rodzinną pieczę zastępczą

W województwie mazowieckim w końcu 2019 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 4047 rodzin zastępczych (o 2,2% mniej niż w 2018 r.) i 59 rodzinnych domów dziecka (o 20,4% więcej w stosunku do 2018 r.). Stanowiły one 11,2% wszystkich placówek rodzinnej pieczy zastępczej w Polsce. Wśród rodzin zastępczych rodziny spokrewnione stanowiły 65,9%, rodziny niezawodowe – 30,0%, a rodziny zawodowe – 4,1%. Rodzinną pieczę zastępczą tworzyły 2060 małżeństw oraz 2046 osób samotnych. Najczęściej pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej podejmowały się osoby w wieku 51–70 lat (2261 osób, tj. 55,1%), natomiast najrzadziej osoby do 21 roku życia (16 osób, tj. 0,4%).

Ponad 55% osób pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej było w grupie wiekowej 51–70 lat

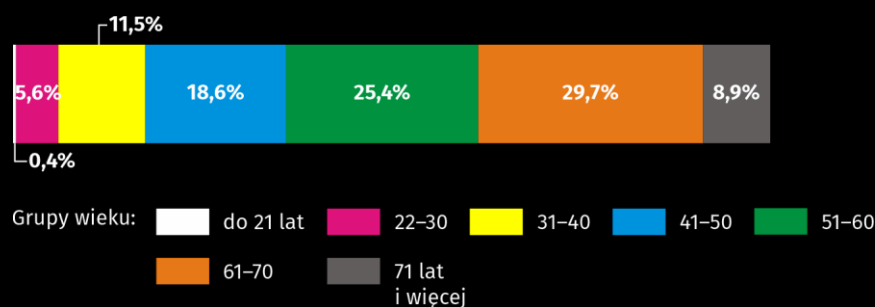
Tablica 1. Rodzinna piecza zastępcza

Stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym na wsi	Dzieci w rodzinach	
				razem	w tym dziewczęta
Rodzinna piecza zastępcza	2018	4189	1317	5910	2909
	2019	4106	1304	5882	2873
Rodziny zastępcze		4047	1277	5480	2676
spokrewnione		2665	742	3396	1666
niezawodowe		1216	439	1562	794
zawodowe		120	75	386	150
zawodowe specjalistyczne		13	5	25	10
zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego		33	16	111	56
Rodzinne domy dziecka		59	27	402	197

Wykres 1. Osoby prowadzące rodzinną pieczę zastępczą według grup wieku w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

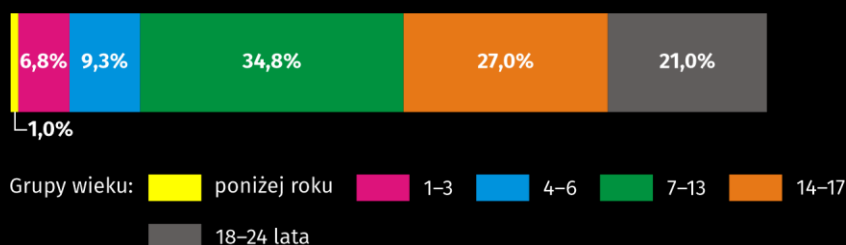

W rodzinnej pieczy zastępczej w ostatnim dniu roku przebywało 5882 dzieci (w tym 79,0% to osoby do 18 roku życia). Ich liczba w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 0,5%. Najliczniejszą grupę stanowili wychowankowie w wieku 7–13 oraz 14–17 lat (odpowiednio 34,8% i 27,0%). Po raz pierwszy w swoim życiu do rodzinnej pieczy zastępczej trafiło 831 dzieci. Spośród wszystkich osób objętych opieką, 538 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności, a 379 było sierotami.

Wśród dzieci korzystających z rodzinnych form opieki, 538 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności

Wykres 2. Struktura dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2019 r.

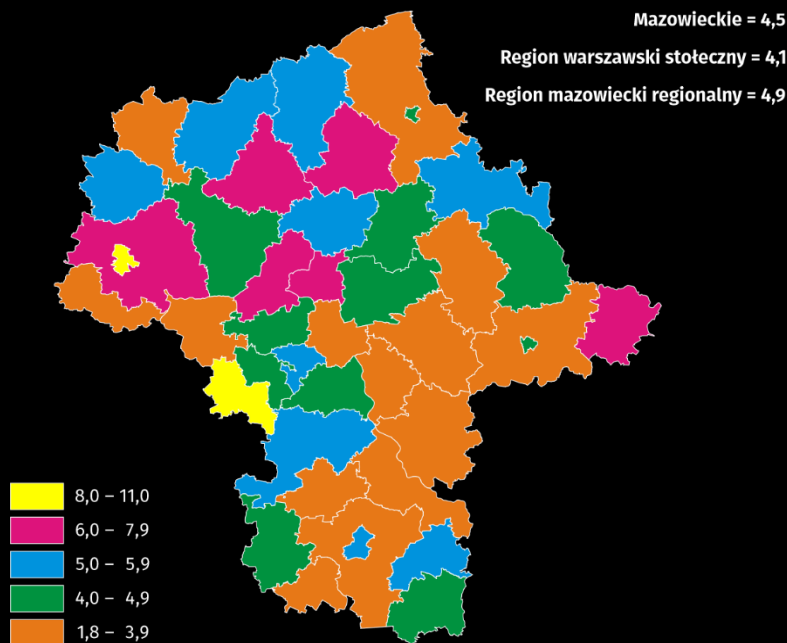
Stan w dniu 31 grudnia

Biorąc pod uwagę liczbę dzieci do 18 roku życia przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku, najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie żyrdowskim (11,0), a najniższy w powiecie szymborskim (1,8).

Mapa 1. Dzieci do 18 roku życia przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

W ciągu 2019 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 543 dzieci do 18 roku życia, tj. o 6,4% mniej niż rok wcześniej. Największą grupę (36,3%) stanowili wychowankowie, którzy powrócili do rodzin naturalnych. Wśród opuszczających rodzinną pieczę zastępczą było 399 pełnoletnich wychowanków, tj. o 11,9% mniej niż w 2018 r. Spośród nich 240 usamodzielniało się, w tym 206 założyło własne gospodarstwo domowe, a 16 powróciło do rodziny naturalnej lub krewnych.

Instyтуcjonalna pieczy zastępcza

Na terenie województwa mazowieckiego w końcu 2019 r. funkcjonowało 128 placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego 127 placówek opiekuńczo-wychowawczych (więcej o 1 niż w 2018 r.) oraz 1 interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Ponad 70% wszystkich miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, to miejsca w placówkach socjalizacyjnych

Tablica 2. Instytucjonalna pieczy zastępcza według typu placówki

Stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE		Placówki	Miejsca	Wychowankowie	
				ogółem	w tym sieroty i półsieroty
Instyтуcjonalna pieczy zastępcza	2018	127	1895	1766	387
	2019	128	1906	1803	404
Placówki opiekuńczo-wychowawcze		127	1886	1784	404
socjalizacyjne		83	1327	1260	306
interwencyjne		5	114	100	9
specjalistyczno-terapeutyczne		1	31	31	1
rodzinne		32	222	186	47
inne ^a		6	192	207	41
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne		1	20	19	–

a łącznie zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych.

Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej stanowiły 10,9% wszystkich placówek tego typu w Polsce.

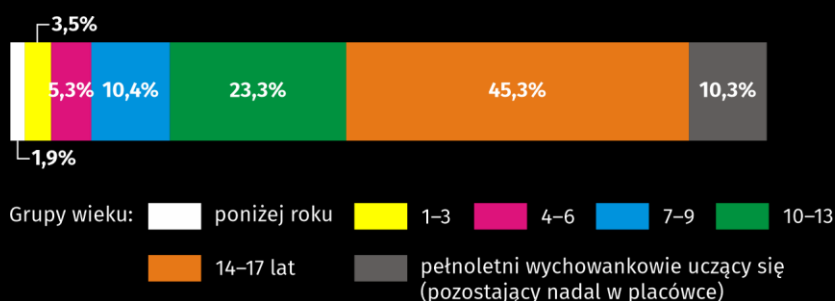
Wśród ogółu placówek opiekuńczo-wychowawczych przeważały placówki socjalizacyjne 65,4% oraz placówki rodzinne 25,2%.

Łączna liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 1906, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 1886. Liczba placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, jak i liczba miejsc w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się odpowiednio o 0,8% i o 0,6%.

W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, w ostatnim dniu roku, przebywało 1803 wychowanków, a w samych placówkach opiekuńczo-wychowawczych 1784. Wśród placówek opiekuńczo-wychowawczych najwięcej wychowanków – 70,6% przebywało w placówkach socjalizacyjnych, a najmniej – 1,7% w placówkach specjalistyczno-terapeutycznych. Podobnie jak w latach poprzednich, w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, umieszczono więcej chłopców (945) niż dziewcząt (858).

Wykres 3. Struktura wychowanków placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

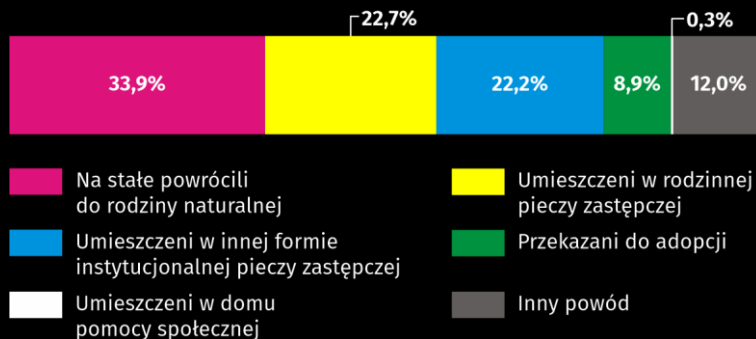

Najliczniejszą grupę (816 podopiecznych) stanowiły osoby w wieku 14–17 lat, a najmniej liczną (35 dzieci) najmłodsza grupa wiekowa poniżej 1 roku życia. W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało również 185 pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę.

Najliczniejszą grupę wychowanków stanowiły dzieci w wieku 14–17 lat

Wśród wychowanków placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej – 77,6% posiadało oboje rodziców. Jedynie 3,2% dzieci było sierotami, a 19,2% półsierotami. Osoby niepełnosprawne stanowiły 11,5% wszystkich podopiecznych, a 14,6% chorujący przewlekle, których choroba trwała sześć miesięcy lub dłużej.

Wykres 4. Struktura wychowanków do 18 roku życia według powodów opuszczenia placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2019 r.

W ciągu 2019 r. placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej opuściło z różnych powodów 608 wychowanków do 18 roku życia. Najwięcej z nich (33,9%) powróciło do rodzin naturalnych.

Wśród 206 pełnoletnich wychowanków, którzy w ciągu 2019 r. opuścili placówki, 116 założyło własne gospodarstwo domowe, a 64 powróciło do rodzin naturalnych.

Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej w swojej działalności wspierane były pracą 171 wolontariuszy, spośród których 114 pracowało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Placówki wsparcia dziennego

W województwie mazowieckim w końcu 2019 r. opiekę dzienną zapewniały 282 placówki wsparcia dziennego (o 8 mniej niż w 2018 r.) prowadzone w formie opiekuńczej, specjalistycznej, pracy podwórkowej lub w połączonych formach. Stanowiły one 8,9% wszystkich placówek wsparcia dziennego w całym kraju.

Placówki te dysponowały 8518 miejscami, w tym najwięcej (67,9%) znajdowało się w placówkach opiekuńczych. W ciągu 2019 r. z pomocy placówek wsparcia dziennego skorzystało 11638 podopiecznych, w tym 7795 (67,0% ogółu korzystających) z placówek opiekuńczych.

Blisko 68% wszystkich miejsc w placówkach wsparcia dziennego, to miejsca w placówkach opiekuńczych

Tablica 3. Placówki wsparcia dziennego według typu placówki

Stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE		Placówki	Miejsca	Korzystający	
				ogółem	w tym niepełnosprawni
OGÓŁEM	2018	290	8753	8450	366
	2019	282	8518	7917	411
Opiekuńcze		195	5785	5332	118
Specjalistyczne		50	1535	1356	209
Pracy podwórkowej		4	75	79	1
W połączonych formach		33	1123	1150	83

Osoby pracujące z dziećmi były wspierane przez 511 wolontariuszy w placówkach opiekuńczych, 282 – w specjalistycznych, 110 – w połączonych formach i 6 – w pracy podwórkowej.

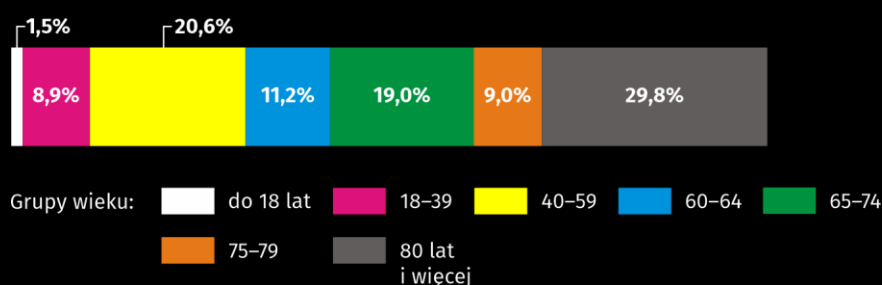
Stacjonarne zakłady pomocy społecznej

W województwie mazowieckim w końcu 2019 r. funkcjonowało 288 stacjonarnych zakładów pomocy społecznej (o 6 mniej niż w końcu 2018 r.) oraz 4 filie. Z ogólnej liczby zakładów 37,5% stanowiły placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, działające na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub statutowej, 37,2% – domy pomocy społecznej, 15,6% – noclegownie i schroniska dla bezdomnych, 3,8% – domy dla matek, 2,4% – rodzinne domy pomocy i 3,5% – pozostałe niezaklasyfikowane do powyższych kategorii. Stacjonarne zakłady pomocy społecznej (łącznie z filiami) miały do dyspozycji 17593 miejsca (spadek w porównaniu z 2018 r. o 40, tj. o 0,2%). Podobnie, jak w latach poprzednich, domy pomocy społecznej posiadały największą liczbę miejsc (10035, tj. 57,0% ogółu).

W ciągu 2019 r. w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej przebywało 23871 mieszkańców

Wykres 5. Struktura mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej według grup wieku w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

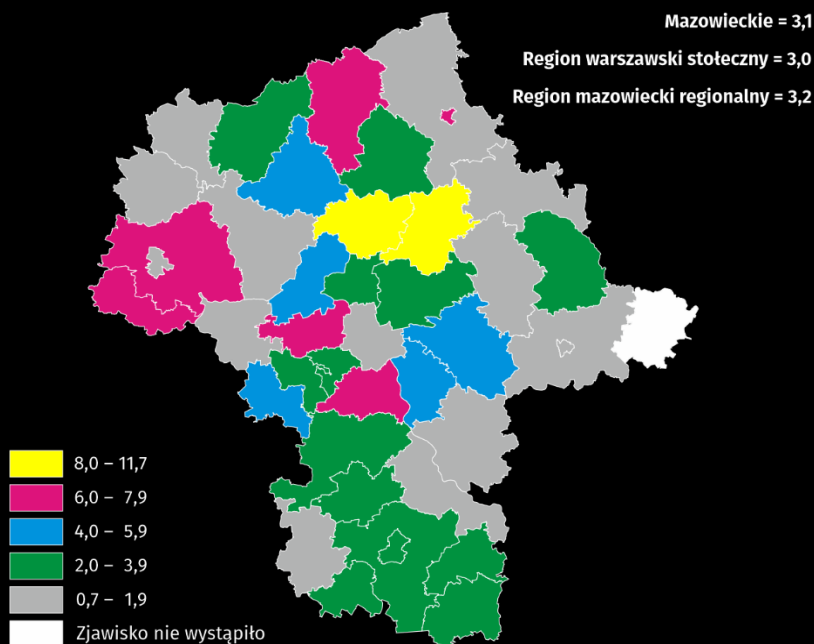

Według stanu z końca roku, we wszystkich zakładach przebywało 16547 mieszkańców (o 0,7% mniej niż rok wcześniej), wśród których 52,7% stanowiły kobiety. Pod względem struktury według wieku, najliczniejszą grupę stanowiły osoby co najmniej 60 letnie – 69,0%, a najmniej liczna była

grupa osób młodych (do 18 roku życia), stanowiąca 1,5% ogółu mieszkańców. Wśród pensjonariuszy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej najwięcej z nich przebywało w placówkach dla osób w podeszłym wieku (5867 osób), a następnie w placówkach dla osób przewlekle psychicznie chorych (3082 osoby), najmniej zaś w placówkach dla osób niepełnosprawnych fizycznie (168 osób).

Mapa 2. Mieszkańcy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1000 ludności w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Wśród powiatów województwa mazowieckiego najwięcej mieszkańców przebywało w placówkach zlokalizowanych na terenie m.st. Warszawy i powiatu piaseczyńskiego, a najmniej – powiatów ostrowskiego i żuromińskiego. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1000 ludności, to wskaźnik ten był najwyższy w powiecie pułuskim (11,7), a najniższy w powiatach ostrowskim (0,7) i ostrołęckim (0,8). Warto zaznaczyć, że w powiecie łosickim nie odnotowano stacjonarnych zakładów pomocy społecznej.

Na umieszczenie w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej oczekiwało 1811 osób. Najwięcej z nich oczekiwało na miejsce w domach pomocy społecznej – 85,8% ogółu oczekujących. Większość mieszkańców, tj. 79,5% przynajmniej w części uczestniczyła w finansowaniu swojego pobytu, pokrywając koszty z dochodów własnych. Wśród nich zaledwie 7,4% pokrywało koszty w pełnej wysokości. Dla 12,3% mieszkańców pobyt w całości opłacała rodzina, a dla 5,9% gmina lub budżet państwa.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Warszawie
Dyrektor Zofia Kozłowska
Tel: 22 464 23 15

Rzeczoznawstwo:
Centrum Informacji Statystycznej
Marcin Kałuski
Tel: 22 464 20 91
e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

Obsługa mediów

tel.: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

warszawa.stat.gov.pl

@Warszawa_STAT

Powiązane opracowania

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2018 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Baza BDL -> Ochrona zdrowia, opieka społeczna i świadczenia na rzecz rodziny](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Dom pomocy społecznej](#)

[Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży](#)

[Placówka typu interwencyjnego](#)

[Placówka typu rodzinnego](#)

[Placówka typu socjalizacyjnego](#)

[Placówka typu specjalistyczno-terapeutycznego](#)

[Placówka łącząca zadania placówek](#)

[Placówka wsparcia dziennego](#)

[Rodzina zastępcza](#)

[Rodzinny dom pomocy](#)

